

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske niedželske łopjeno

W Budyschinje

29. haprleje 1934

Bauzen

Njedžela Kantate.

Mat. 22, 32: Bóh njeje tnych morwnych Bóh, ale tnych žiwnych.

„Cantate“ rěka dženznišča njedžela: „Spěwajće Knjesej nowy kěrlusch, pschetož wón čžini džiwny.“ Najwjetšči džiw pak wščitkich čžakow je Khrystužwe horjestacze s morwnych. Na tutnym sałožku twari šo kšchescžijaniska nadžija na wěczne žiwjenje. Šižo japoschtol Pawol pišche w 1. ličze na Korintistich: „Njeje pak Khrystuž stanł, je wascha wěra podarmo a tež čži, kiž šu w Khrystužu wužnyli, šu šhubjeni.“ Nětko pak je Khrystuž wot morwnych stanł, tohodla Cantate! Spěwajće Knjesej nowy kěrlusch, pschetož wón čžini džiwny!

Hdnyž šo našch njebjeski Wótcžez w starym šalonju mje- nuje Bóh Abrahama, Šaaka a Šakuba, kofšiz běchu hižo daw- no wumřeli, chze wón s tym prajicž, šo njesžu tucži pra- wótžoj morwi, ale šo šu žiwi, — tež po jich wumřecžu —, hewak njeby Bóh lěštottki po jich šmjercži prajil: Ša šym dženska hišcže jich Bóh. Wón tola njeje Bóh morwnych, ale je Bóh žiwnych!

Kajki je to tola šynny trošcht! Wokřebje pišchi rowach, hdnyž žaruješch wo lubu šwěrnú dušchu, kotraž mješsche w po- šlednich hodžinach čžezto čžerpicž, kotraž pak móžesche wutracž hacž do pošledka, dokelž šo twjerdze džeržesche Božesje lubosće a Khrystužoweje hnady a wješesje nadžije na wěcznosć; haj, tajku pschewinješku nadžiju je Bóh do čžłowšesje wu- troby šchčžepil, šo bychu woni na wěczne jeho byli; haj, jemu šu našchi morwi žiwi! Kajka je to hižo tu na šwěcže špofo- jaza wěra, hdnyž šo w džěczazym dowěrjenju we wótzowšči- maj rukomaj wukhowani wěmy; čžim wjetšche pak je to šbožo, něšcht wěšte wědžecž wo tamnym žiwjenju, hdžez žana šrudo- ba, žadny hrěch wjazny njeje, ale hdžez je šprozna čžłowška du- šcha w žiwym Bosh šwój měr a wěczny pokoj namašala!

Nětko je Bóh našchim šemrětm wšcho we wščem. Šchtož bě- šche šemške nad nimi, to je wot nich wotpadnyło; woni šu we wnyšchym, čžiščžišchym, njebjeskim žiwjenju. Wbo móžesch myšlicž, šo by Bóh, kiž je na nich w žiwjenju telko lubosće nałožil, šamlutki škóncžnje jako jenicžki žiwy nad prochom a rowami wnyšcacž chžnył? Ně, wón njeje Bóh morwnych, ale žiwnych!

Chze-li tebi dwělowanje pschicž, potom pomnyšl šebi, kač je tola našch Knjes se šwojimi šłowami, se šwojim horjesta- cžom pošasał na wěcznosć, kač je wšchemu wuklincžecž dač: Twoje je kraleštwo a móž a čžesč do wěcznosće! Mamy wěšte dowěrjenje našchemu Bohu, šo wón, kiž je šwět s ničeho štworil, šamóže tež čžłowješkej šnowa šo narodžicž a s procha šo wobnowicž dacž. Wón njeje Bóh morwnych, ale žiwnych!

Wle, luby čžitarjo, šy nětko s tym špokojom? Njebny-li hišcže rad wědžal: kajke to potom tam we wěcznosći budže? Haj, to šu praščenja, na kotrež bychmy radži wotmošwje- nje mēli. Budžemy šo tamle šašo widžicž? Šesnaje jedny drugeho šašo? Š tajkimi a druhimi praščenjami nočžemy šebi wutrobu wobčezicž. To chžemy wšcho našchemu Knjesej pschewoštajicž. Wjele bóle dyrbi to našcha nawjetšcha štarosć byčž, šo šnyła pucž do wěcznosće namašamy.

Našch Knjes nam tu jenož mały kusč njebjeske wrota wocžini; ale nam šjewi šo tola krašna pruha, kotraž nam krašnje šmyšł žiwjenja a wumřecža, tuteje čžaknosće a tam- neje wěcznosće rosjašni: „W horjestawanju njebudža woni šo ani ženicž ani šo wudawacž, ale šu jako jandželjo Boži w njebješach.“ Šchto wšcho je tola w tutnych šłowach ša naš wuprajene! Njebudžemy džěleni, ale budžemy hromadže šjed- nocženi; budžemy jako jandželjo! W 103. psalmje rěka: „Šhwalcže toho Knjesa, wy jeho jandželjo wy šynli a móž- ni, kofšiz wy po jeho pschitašni čžinicže, šo bychmy šlyšcheli hłóž jeho šłowa. Šhwalcže toho Knjesa, wšchitke jeho wój-

řka, wy jeho ťluťobnizy, kotřiz po jeho woli cžinicze!“ To je potajkim ťkuttowanje jandželow: Božu wolu cžinicž, kaž tola tež w 3. próřtwje řeka: „Twoja wola řo ťtaň kaž w njebjeřach tak tež na ťemi.“ Jenož řo tam horjeřa wiřo wo wjele cži- ťcžiřo a krařniřo ťtanje kaž tu na řwěcže! Hlaj, ř tym wě- my tola hižo dořcž: Božu řwjatú wolu dopjelnicž, to je řbóž- nořcž w tamnym řiwjenju. Tak budže to potom tam něřhto žytle druhe hacž tu něřko: nicžo řemřte, ale njebjeřte, nicžo cželne, ale duchowne, nicžo cžakne, ale wěcžne: budža jařo jandželjo Boži w njebjeřach! Tak wopiřuje nam nařch řbóž- niř řiwjenje po řmjercži; njebudže potom jenož řenje wot- pocžowanje, abo wobřtajne řpěwanje a modlenje, niz tež, kaž je Muřamed řwójim wěřjazym paradřowu řahrodu wopiřař! Božu wolu wuwjeřcž, to budže dořpořna wjeřeľořcž řbóžnym řemřěnym; haj woni budža jařo Boži jandželjo!

Alle to je tola tež wěřte, řo řo to móže potom jenož to- mu lubicž, řiz je hižo tu na řwěcže řwoje wjeřele a řwoju radořcž w tym namařař a pňtař, Bohu pořľuřčny byčž, na jeho řłowa pořľuřčacž a jeho wolu tak derje, kaž nam hrěřč- nym cžłowjeřkam to móžno, dopjelnicž. řchřož čže horjeřach jemu řľuřicž, dyrbi hižo tu jemu řiwy byčž, po jeho woli do- řrawicž řa wěcžnořcž.

Bohu řiwy byčž, to řeka najpriředy: niz wjazy řebi řa- memu řiwy byčž, ale řebje řameho řaprěcž, a řobubratrow lubowacž. Dořelž pař njewěmy, řař dořho tu hiřčče řhwile mamy, tořodla čžemy řkuttowacž a řo próřowacž, řař dořho kaž je džen. Lubuj řych řwojich, řař dořho, řař řich tu hiřčče mařch; přhiňdže řnadž bōřny řrudna hodžina, hđžež dyrbiřch přchi řich rowje řdyřowacž: „Ach, řo byř tola řich wjele bóle lubowař!“ Alle potom je njemōžno, řaňdženy cžak wrōcžo řwoľacž!

Haj, my dyrbimy řiwi byčž w Bořy a přchēd Bořim wo- blicžom! Wōn njeje Bōh morwňch, ale řiwnňch! řamjeň.

Spěwajcže a džělajcže!

Řod tutym heřlom řteji tutōn řndžen. Dženřa wořebity džen řpěwa, wutoru wořebity džen džěla.

„Spěwajcže a džělajcže!“ Řiřachmy ř dobrej wolu řař a niz: „Spěwaj a džělaj!“ Čžehodla? My řserbja řřebamy „řpěwacž“ w dwojim řmyřle — móžeřch řamo prařicž w řto- jim. Alle tutōn řřecži njeř řserbeř radořho wořtanje ř pučža!

„Spěwaj a džělaj!“ je řnate heřlo nařchich pobožnym řta- rňch, a budže něřko řařo nadžijomnje heřlo wřchitřich. Wěmy řnadž, řo řo po řacžonřkim wuprajimy: „Ora et labora!“ Tak řym to jařo mařny hōľz doma řtajnje wysře durjow najřtwy cžitař. Nēmž praři: „Bete und arbeite!“ Tu wiđžiřch, řo my „řpěwacž“ řu řřebamy řa „řo modlicž“. My džě tež raňřche a wjecžorne a blidowe modlitwy abo paczerje „řpěwamy“ — t. r. nadžijomnje! Wbo po prawom dyrbjeli prařicž: „To řo rořumi, to řo wě!“ My řmy tola řřchescžijenjo a řmy wot wulřeju řarřcheju a řmy wot řarřcheju nawukli, tute mo- dlitwy „řpěwacž“.

Dženřa je něřko „Cantate“. ř 98. řřalma je tuto mjeno: „Spěwajcže tomu řnjeřej nowy řěľuřch, přchetož wōn cžini džiwy!“ „Spěwajcže ř hōľřom“, řpěwajcže ř wysřazym hō- řřom tomu řnjeřej nowy řěľuřch! A tořodla řo dženřa we wřchēřch Bořich domach hromadži bohata wořada, řpěwacž to- mu řnjeřej ř radořcžiwym hōľřom řěľuřche. Tořodla řpěwa džēňřa w Bořim domje abo tež přchi wořebityň wuhotowa- njach žyřkwiny řhōř abo wořadny řhōř řěľuřche, Bōha tořo řnjeřa cžěřcžicž, wořadnyň řwjeřelicž.

Tuto „cantate!“ pař je tořodla řdobom „orate!“, t. r. tuto řpěwanje řěľuřchow je řdobom modlenje, dyrbi řdobom modlenje byčž, jeli řo čže byčž wěrne „cantate!“ woprawdži- ty řpěw přchēd Bohom, jeli řo čže byčž Boža řľuřba.

„Cantate Domino!“ bēřchtej přēnej řłowje, kotřejž we- řtarej žyřkwi, w kotřejž niz maczerňa řecž, ale řacžaniřka řecž řnjeřejřche, wořada na tutej řchřwōřtej njedželi po řutřach wu- řľniřcha ř Božeho řłowa: „Spěwajcže řnjeřej!“ A dořelž bē to řōždu řchřwōřtu njedželu po řutřach řař, řa wořada tutej nje- dželi řacžaniřke mjeno: „Cantate“. řunje řař je to cžiniřka přchi druhich njedželach, kotřejž maja řacžaniřke mjeno, řař přchi řaňdženej njedželi: řubilate, a druhich, niz pař přchi nje- dželomaj Rogate a Palmarum; tutej mjeni nařřařchtej hinař.

Řialm 98, 2 je tež džēňřniřchi džēň hiřčče řchpřuch tuteje řchřwōřteje njedžele po řutřach. Wōn nam řōžde řeto řnowa praři, řomu mamy řwoje řěľuřche řpěwacž, jeli řo čžemy wo- prawdže njedželu řwjeczicž, řiz je „Boži džēň“, „řnjeřowny džēň“. řař řōň abo tamny tež řěřřa tutu njedželu, řunjež je wořebje porucžene, řu řwjecicž, řamēni ř džěľowym dnjom? řař řa abo řamna řěřřa džěľa na poli, w řahrodu?

„řrudny řěľuřch“ řaňdžēňch řēt bē, řo njedželu, řo řnjeřowny džēň bóle a bóle řažachu ř džěľom. řrudniřchi to hiřčče řěľuřch, hđňž řo to tež něřkole hiřčče řřawa, haj, řda řo nam řoro, řo řo to bóle a bóle řřawa. A to je dwořizny řrudny řěľuřch! Čžehodla dwořizny řrudny? Dořelž řu dwořizny na řym wiňa, řo je to řař: Čži, řiz džělaja, a čži, řiz to wiđža a řľniřcha, a nicžo njeprařa, mjelcža. A tola by řunje wjeř ř wjeřnjanořtu a by řunje wořada ř wořadnyimi řařřupjerje- mi tu najľōžo řařřemu mēr a njedželu řaženju mořľa a dyr- bjala řadzěwacž, hđňž to řamo wot řo njedořaha, řo je nje- džela džēň Boži a řo je njedžela nimo tořo něřkole džēň w cžakřu, w kotřymž řu přchēzo hiřčče mīľijony bjes džěľa.

Wřchē tute řlinki a řnki džěľa, kotřejž přhiňdu ře řahro- dow, ř domow, ř řowařnjow, ř džělariňjow, ř polow a řo džiw- nje mēřcheja do řnyřow řwonow a do řnyřow řěľuřchow, řu wulřy řrudny řěľuřch, řu bolōřna diřharmonija. Wone wo- řnamjenjeja, řo hiřčče dawno wiřo řař njeje mjes Bohom a cžłowjeřkami, řař to dyrbjalo byčž. To pař praři, řo tu tež njemōže pola cžłowjeřkow wěrne řbožo byčž; wěrne řbožo je přchēzo a je jenož ř Bōha!

Tuž řwjecžmy tola řwoje Cantate řpěwajo tomu řnje- řej. Cantate Domino řeka džě mjeno a heřlo tuteje njedžele: řpěwajcže tomu řnjeřej! Wařřche cantate budž orate, wařřche řpěwanje budž modlenje!

Tak budže wařřche džěľanje tež modlenje, tež Boža řľuř- ba! Jenož potom řmy my tu na řemi praři řľuřobnizy a praři řařřojnizy Boži, hđňž my to řmy njedželřki a wřchēdny džēň, přchi řwjecženju a přchi džěľanju. Tořodla tež njemōže a njeřmē byčž „džen džěľa“, džēň 1. meje, bjes Božeje řľuřby. řđňž hewař řeka: ora et labora! řpěwaj a džělaj! ma to ru- nje tutōn wořebity džēň řař byčž. Tořodla řu tež Bože řľuřby pořřajene, kotřejž budža řa řařři cžakř pořřajene, w kotřymž mó- žeja wřchitřy do Božeho domu ř řhromadneř Božeř řľuřbje přhiňcž. Wřchēde wřchēm budže drje to pōňdželu wjecžōř, ale pař drje tež wutoru rano. Ora et labora! Njeřapomīřmy tola: řmy mamy přchicžinow dořcž, řunje ř tutym dnjom džěľa na- řřche orare, nařřche modlenje řjednocžicž: my mamy řo džako- wacž, řo džěľo mamy, a mamy prořnyčž, řo by nařch ľud a řraj dořcž džěľa mēř, a mamy prořnyčž, řo by Bōh nařřche džěľo řoh- nowař a řchřitař. W tutym řmyřle řwjecžmy džēň džěľa! —

Řařřomnichmy, řo řserb hiřčče w řřecžim řmyřle řře- ba řłowo „řpěwacž“. „Wōn pař řař řpěwa!“ praři ř wořebi-

tym synkom, i wożebitym wurasom woblicza, a mjenja, wón tam šwari, seli, kačuje. Tu njebudź nam słowo spěwacž žadny pohoń, žana přichitajnja, ně, tutón spěw njech wotmjelknje mjes nami! Wotmjelknył hišćcže njeje! Bohužel niz! Ale njech wotmjelknje! Šhtož seli, spěwa čertej kěrluš. —

Ně, niz tač, ale tač:

„Nětk dźakny kěrluš Bohu saspěwajcže!

Wón hnadny, šmilny, ščerplivy je, prajcže!“

Kěrluš 301.

Haj:

Jehova, Tebi chzu ja spěwacž!

O, hdže je tajki wulki Bóh kaž Ty?!

Chzu na trunach Czi kěrluš dźelacž.

Ach, budź mi i Duchom šwojim pomozny,

So čini ju jo w mjenje Jesuša,

Kaž to šo Czi přiches njeho špodoba.

Kěrluš 501.

A šo by naše Cantate bylo wěrne Cantate a šo by byl naš njedželsti džen a naš wšchědn džen Bohu špodobna služba, spěwajmy šašo:

„Ruzny štykuj k modlenju,

Wožadada, dzerž wěru,

Šwojecž šej kóždy wutrobu,

Bohu služicž šwěru!

Wšchědnje ty

Kutrnny

Šdychuj, proš a spěwaj,

Bohu k česći dźelaj.“

Kěrluš 505.

Tuž tohodla:

My džemy a chžemy

Sso modlicž nětk Bohu!

Wón budži naš ludži

Wšchěch po prawdošći.

Sso dowěrmny jemu,

Wón wobara štemu!

Budž šhwaleny naš Knjes,

Naš njesapomni!

Kěrluš 511.

Lež Kantate.

Š Braunšweigsteje pišaja:

Jenu njedželu kaž druhu čehnje mała črijódka pomoznikow a pomoznikow na hažny stareho města. Tam šanošuju na 4 abo 5 městnach někotre i našich kražnych khoralow wjaznhłóžnje Bohu k česći. Ma-li šarač někač šhwile, dže wón šobu a rěči na kóždnym městnje krotke słowo, wabjo čłowjekow k Bohu. Po jeho słowach šanježu spěwarjo hišćcže jedny kěrluš. Na to džeja do domow a rosdželuju njedželste kopjena. Tutym je přichitate přichprojšenje ša njedželu wječor. Njedželu wječor je wuhotowanje w „domje ša młodžinu a špomozěšće džel“ ša wšchitkich.

Haj, Cantate: Spěwajcže tomu Knjesej nowy kěrluš!

Bože pucže šu husto džitone pucže, ale přchezo dobre.

Dženša nětko podamy štawišnu, kotruž tydženja našpomnichmy, pokazuju na rjanu šerbsku knihu ša wulkich a małych, na „Kwětki“.

Ša ležo špač, tu šjewi šo mi jandžel wo šnje a dželše: „Šój šo mnu, ja chzu čzi pokazacž, kotre pucže Bóh ša čłowške dželči wušwola“; a ja podach šo i nim na pucž. Mój přichitaj

džechmoj do přenjeje hospodny; šospodar naju přchěželniwje witašče a powědašče namaj, šo je šo wčera še šwojim nje-přchěželom wujednał, a wot njeho šloty keluch jako šawdawš noweho přchěželstwa doštał. Šdnž šo potom wotšalichmoj, wša jandžel tamny keluch šobu. Ša chžny jemu to ša šlo mēčž, ale wón dželše: „Mjelčž a čjelčž pucže, kotrež Bóh wušwola!“ — Na to přichitaj dželmoj k bjesbóžnemu čłowjekej, kiž naju njelubošnje witašče a ludaršny i namaj wobšhadželše. Šdnž woteindželmoj, dari jemu mój towaršch tón šloty keluch. Ša chžny jemu to porokowacž, ale wón dželše: „Mjelčž a čjelčž pucže, kotrež Bóh wušwola!“ — Potom ša šstupichmoj do kželže, kotrejež wobšedžel žnje šrudny na šawžny šedželše; žnje jeho wobšedželštwo bēšče přchedožne, našajtra mējelše kželžu wopušćicž, došelž njemóželše šaplacžicž. Šdnž woteindželmoj, šniczi jandžel kželžu i wohnjom. Ša chžny šo roššobicž, ale jandžel dželše: „Mjelčž a čjelčž pucže, kotrež Bóh wušwola!“ — Napošledny přichitaj dželmoj k našej, kotrehož wutrobne wjelše bēšče jeho jenicžki šyn, a wón jeho lubowašče kaž šwoje žiwjenje. Jandžel čzinjelše, kaž by pucž dale njewēdžal, a tón nan pošla lubuščka, šwojeho šynka, šobu, šo by namaj pucž pokazal. Šako nětko dužny na někački wulki mošćik přichitaj dželmoj, štorczi jandžel hólza do wody, šo šo tam ponuri a šatepi. Nětko njemóžach šo dlēje šdžeržecž, roššobjeny wurasny: „Šny ty jandžel? ně, škerje čžert, kiž je šo do jandžela šwětkla přchewobrocžik!“ Ale hišćcže rjenšcho wobšwětlešče jeho nětko njebjēša kražnošć a wón dželše: „Blisšwidžazy, njeporokuj, ale modl šo potornje. Tamny keluch bēšče šajēdojčeny, tohodla bu dobremu wšatny k jeho šbožu a bjesbóžnemu datny k jeho nješbožu. Šod popjelom šwojeje kželžki namaša tamny šhudny, šrudny muž bohatty poklad, i kotrymž móže šaplacžicž. Tón lubušč bu-dželše na šloščach přchibērał a pošdžišcho jako štrašny šloštnik šo na šwojim nanje přchepšchimnył; k wobaju šbožu mējelše šahe wumrēčž.“ A hlej, pola jandžela šjewi šo šynka njebjēškich wójškow, te spěwachu: „Moje myšle nješku wašče myšle, a wašče pucže nješku moje pucže, praji Bóh, našch Knjes. Ale kaž wjele wšchšče njebjēša šu, dnžli šemja, tač šu tež moje pucže wšchšče dnžli wašče pucže, a moje myšle dnžli wašče myšle!“ A jako jandželjo do njebjēš šupachu, modlach šo pokornje a — — na to wotucžich.

Šyrfej a štat.

Rogate je ša tydžen. A Rogate je, šnajmjenšcha w Šakškej, njedžela Šwonšowneho mišijonštw. Njedžela Rogate je i kollektu ša tuto Mišijonštwo mjes pošhanami bóle hačž žadny drugi džen a žana druga kollekta škladnošć, wobšwēdčicž, hačž lubošć k Jesušej mašch, kotraž jemu daruje, haj jemu — woprjuje.

Kanzler Adolf Hitler je šwjecžik šwoje 45. narodny bjes wšchěch šwjatocžnošćow. Bē dužny po pucžu i Barlina do Mnichowa a je tež přchitaj přiches Šakšku. Přchewodžale šu pał jeho horže proštwy a modlitwy wšchěch, kiž wēdža a wērja, šo je Bóh i nim pomoznika našchemu ludej pošlał, kiž móže jemu i Božej pomozu i nušny wupomhacž — a kiž jemu tež wupomha, hdžny našch lud we wērje do Boha wšcho čžini, šo by šo Boža wola štała. — Wutoru nětko je „džen džel“. Tutón ma šo runje na wopał šwjecžicž, še šwjatocžnošćemi, i wušstupami, i wuhotowanjemi. Šawoda přchihot chžedža Bože služny bncž, kotrež šo 30. haprleje wječor abo 1. meje rano šwjecža. Na wšchē druge wuhotowanja šu wšchitžny i wjele hložami wołani, do Božich službow přchitaj dželmoj

czi, kiž wěrja a wědža, so łu, njedh i wjele hłobow woła abo njedh žadny njewoła, kóždy džen a tak runje tež na tutym wošebitym dnju wolani psched Bože woblicžo.

Němski biskop Müller je w poźlednim čažku wažne pscheměnenja w sastojuštwach němskeje zyrkwinskeje wyschnoscze scžinik, powoławšchi ministerialneho direktora Jägera do njeje. Sdobom je němski biskop i tutym swojim nowym řobudželaczerjom wudał wulžy wažne a rosřudne wuřasy. S tutymi čže dozpicž, so by řo njeměr, kotrňž je do ewangelskeje zyrkwje sacžahnył, řhubil a mēr a jednota řnježikej a řo řhromadne džělo dokonjało Bohu čžesczi a zřbemu ludej ř žohnowanju. Wošebje poczahuja řo wuřasy na řakroczenja pschecziwo duchownym we wschěch kóncžinach Němskeje, tež w Sakskeje. Tute maja řo řastajicž a řbėhnyčž, řhiba so je tu wošebitych pschicžinow. Bóh čžył dacž, so bychmy bórřny wschitžy řhromadnje twarili a tworili w nowym řtacze tu ewangelsku zyrkeř, kotraž je žohnowanje řaž řa jenotliweho řa řa zřly lud. Tohodla njepřehetawajmy, w nutrnej wěrje Bohu řo modlicž, so by nam pomhał a dał řo wschemu derje radžicž, wobarajo wschemu, řchtož čže řutón řkuff řacžicž, a wobarajo wschēm, řiž čžedža w tutym njeměrnym čžaku ewangelskeje zyrkwi řchřodžecž a řwoje řěpsche pntacž. Njepowalna wěrnoscž je dženkša a wořtanje na pscheco:

„Jed'n twjerdy hród je našch Bóh řam,
Brón dobra, řylna řkala!
Wón se wschej nuřy pomha nam,
Řiž nař je řapschijała!

Wo to dže, řacž tu nětko my řmy, řacž tu nětko lud je, kotrňž wěri tu wěru, kotreřž dobnčzerřki a wysřazy řěrluřch je řutón móžny lutherřki řhoral! To řěka: řy, ewangelski řchescžijano, řy, ewangelska řchescžijanka, Wój řtaj wořanaj, řo byřřtaj wěriřoj wěru, kotrňž wuřnawataj ř wutrobu, ř ertom, se řkuffom, ř zřlym řwojim řiwjenjom, a řo wopořajaloj řako wěrnaj řobuřtawaj pschi twarje noweho twara zyrkwje a řtata.

Stipendium řa řerbřkich bohóřtlowzow je řa řutón řemester řaksřa ewangelska zyrkeř wupřijała. Próřtwy wo řutu pomoz maja řtudowazy řacž do 1. junija w Drježdžanch řa podacž.

Wschelate ř blisřa a řalofa.

— **Schřwóřk 3,** meje dopořdnja 1/210 řodžin řeńdže řo dla wažneho wuradžowanja řerbřka předařřta řonferenja w řerbřkim Domje w Budyřchinje. Wřhitke řobuřtawny řo ř tym naležnje pschepřochuja.

S Drježdžan. řerbřke řowarřtvo „Čžornobóh“ je řa řo řwěrnju řobuřtawku řhubilo. Seleny řchřwóřk řemře w Biskopizach řnježna řana Rowotnez, řodž. 24. meje 1864 we Wyřbořkej pola Řakeř. Druhi džęń řutrow řu řhorhoj řowarřtwa a wulka řicžba řobuřtawow na Biskopřke nowe pohrjebniřchčžo řobu pschewodžesche. Wěřř ř Lužizny řylnje dujesche; řhorhoj řmahowasche, řo móžesche kóždy na nej čžitacž: „Tracž dyrbi řerbřtvo, řawořtacž!“ řa řhorhoju tež džwe řobuřtawny we řarowanřkej narodnej drařčže řrocžescheř, dopjelnjejo ř tym poźlednje čžiche ředženje řemřeteje. Řak řhutna, řaj wošebna našcha řarowanřka drařta je, řu nam řa řo psched wocži řtaje-ne: řa čžisřa řelisřna na čžornym, řón řchřřnyřtusřk na čžole a řapa ř florom. Řacž ře řu něhdy nořnyła, řdyž pschi řonfir-maziři džęczi řobu ř Božemu řlidu džěchu, my řolcžki pař tež w řchřřnyřtusřku a řněhřeřej řlachčžicžžy, řa řaž to wóćčizny

řarar řakub-Řjeřwacžidłřki řad widžesche. Wjele čžaka je řo řnes tym minřlo. Dženka řolcžka nětko w macžernej řapje džesche; jej řlachčžicžka čžaka w řodžy na řařowubudženje. Biskopřke džęcžatka ř wčžipnym woblicžom na drařtu řlada-řhu, dorořčeni pař ř wěřřym pocželcžowanjom. řuž wažny řebi narodnu drařtu ř tym, řo řo řamy we nej widžecž, řel řo niz wschědnje, džha řola pschi řwjedženjach a druhich poder-dženjach. řebi pař, řuba řowarřřka, řiž řy narodnu drařtu wošebnej řubowasche, řudž wutrobnny džak do řowa! řpi we mērje! — ř. — ř redaktorom je řich wěřčže mnoho našchej řwěrnnej dopřkowaržy džakownych řa řute řyncžki a řa řo, řo řa ř wopomina řwěrnju řerbřowku, řotraž řwonka řerbřow wořta řwěrnja řerbřkemu narodnej. ř dwoje je nimo řoho wuřřnamne pschi řutny řyncžkach: řo ewangelske řerbřowki řwonka řakskeje řužizny řebi řerbřku drařtu wařa a řu čželcžuja a řo ani řneharřbuja ani řneboja, w nej pschi wošebitych řklad-nořčžach řicž, řaž řu pschi řhowanjju. ř našchich řaksřich řerbřřkich wořadach pař — pntaj, řdže řo řo řiřchčže řtawa! řloro niřdže. ř řwjetřcha řerbřku narodnu drařtu wjazy řjesřnaja, ani řu řa wjeřeske řwřatocžnosčže ani řu řa řarowanje, a řiřchčže řjenje wědža, řak řenotliwe řruři drařny řekaja. řo je řo řene, a řo řanne: řwonka řerbřřkich wořadow řamy řajřkich a řajřke, řotřiž nam řwěrnju dopřkujja a řo řa řa ře řopjeńko a řa řa řchich čžitarjow řaraja. řo řo řo řa řa řchich wořadow řa řa řa řtawa, řchto je na řym řina? řsnadž, řo řo řicžo řjesřtawa, řnadž řo řerbřa a řerbřowki řaneho řajima ni-maja řa řo, řchtož řo řtawa, ani řa řwoju wořadu abo wjeř ani řa řerbřow a řich řiřřmowřtvo?

S řubow. dženkša řyđženja řmy pohřowali řwěrneho řtareho pobořneho řerba, řana řarřka. Wón ře řwěrnny čžitař našcheho njedželřkeho řopjeńka. řswojej řarolutherřkej wořadže je wón na 40 řet řako wořadny řastupjeř řkuffil. řa je ře řerřowje we řuřřancžizach wotpocžuje nětko ře ře ře řemře řčělo po řjesřřozniřnym džěle. řřched 2 řetomaj řmė-džesche ře řwojej řandželřkej řloty řwař řwřecžicž; psched 52 řetami pschińdže ře řchřřkařow pod řncžinom ř nam dele do řole; řwojeho řemřkeho řiwjenja je dozpěl 83 řet. Bóh řaj ře ře njepřmjertnej řuřchi řbořnje řomoj pschicž.

S řwřřřkeje pschihadžeja pscheco řnowa powěřčže, řo řam ewangelske řibanje řastajnje pschiběra. řa řrótke 5 njedžel, wot řřjedž řebruara řem, je we řwinje 10 000 — džekacž řyřaz — do ewangelskeje zyrkwje řastupilo. řwangelska zyrkeř ře řam řacž řem, řaž wěrnny, řaka po řicžbje. řuž řastawaja ř tutym řibanjom zyrkwi wulke ale pař ře řjane řadawki. řarřřwa, wošebje w pschedměřtach řlowneho měřta řina, řu řastajnje řolne wořobow, řotrež čžedža řo řa řa řřup řamokwicž. ř pschedměřtach řaja řam nětkole 5 ewangelřřkich řarřřwow.

řa pucž.

Wěřř, řchto řu kóždu njedželu přerřku pschi wobřasu ře ři? Čžitaj řu řchřřř řchřřřřki? řospominařch je? řo je ře řchřřto řa řantate řa řa řa „džen džěla“, řaj ře řchřřto řa řyře řiwjenje! ř řuž ře řunje dženkša ře řchřřto na pucž!

řistowanje: řa řogate (řože řpicže): ř. w ř. — řa řraudi: ř. w ř. — řa řswjatk: ř. w ř.

řamokwity ředaktor řarar řyřgacž w řořacžizach (řosřiz ř. Weřřenberg). řakřad řerbřřka řlowna předařřta řonferenja w Budyřchinje. — řčřřchčž „řerbřřke řowiny“ w Budyřchinje. — řuřřadža kóždu řobotu a řlacž řchřřwóřčřlęńne 108 pjenjeřřow.